

1963 ජාතික සංරක්ෂණ සතිය සඳහා මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ හාරිස් පත්තුව කොටසේ ජාතික සංරක්ෂණ මංඛලය විසින් අරඹනලද පාඨශාලිය රචනා තරඟයෙන් පළමුවන ස්ථානය දිනූ රචනාවයි මේ.

එය ලියන ලද්දේ ආර්. ඇම්. තෙන්නකෝන් ගිණ්‍යාවයි. ඇ දඹනැන්න හපුගොඩ විදුහලේ උගෙනුම ලබයි. පසුගිය පොදු අධ්‍යායන සහතික පත්‍ර විභාගයට පෙනී සිටි ඇ අවුරුදු 19 ක් වයසැති විද්‍යා ගිණ්‍යාවකි.

ලංකාවේ ස්වාභාවික ධන නිධානයන් සංරක්ෂණය කිරීම හා ඒ පිළිබඳ මගේ අත් දැකීම්

ලංකාව කෘෂිකර්මයට උරුම වූ රටකි. ආර්ථික තත්ත්වය දියුණු කිරීමටත් එය මහෝපාකාරී වේ.

අද ලක්දිව දියදම් දිනිතියගෙන් ලබා ඇති දයාද ප්‍රධාන වශයෙන් කොටස් පහකට බෙදිය හැක. පස, ජලය, වාක්ෂලතා, වන සතුන් හා මත්ස්‍යයන් (කරදිය, මිරිදිය) වශයෙනි. එයින් පළමු වැන්න වූ පස රැගෙන බැලූවොත් එයින් අපට ලැබෙන ප්‍රයෝජන මෙතෙකැයි කිව නොහැකි ය.

පස මහඟු සම්පතකි. මිනිසාගේ ජීවිතය රඳා පවත්නේ පසේ යයි කීවොත් එය මුසාවක් නොවේ. නිසියාකාර මතු පස ආරක්ෂා කිරීමෙන් විශාල බෝග අස්වනු ලබන අතර ඉඩමේ සාරවත් කම රඳවාගෙන එවැනි උසස් අස්වනු වර්ෂයක් පාසා ලබා ගත හැකිය. අද මිනිසාගේ නොසැලකිලිමත්කම නිසාත්, නොදන්නාකම නිසාත්, ස්වාභාවයෙන් අපට ලැබී ඇති වටිනා සම්පතක් වූ ඒ පස විනාශ වී යයි. අධික වර්ෂාව ඇති කාලවලදී සේදී යාමෙන් මෙසේ සිදුවේ. මේ සෝද පාළුවට වැඩි වශයෙන්ම හාජන වන්නේ කඳු රටෙහි ඇති පසයි. පස සංරක්ෂණය කිරීම කළ හැකි ක්‍රම දෙකක් ඇත. කාර්මික සංරක්ෂණය හා ගසා විද්‍යාත්මක සංරක්ෂණය යනුයි. කාර්මික සංරක්ෂණය කළ හැක්කේ නොයෙක් විදියේ ගල්වැටි සෑදීමෙනි. මේවා අතර පඩි පෙළක ආකාරයට සෑදූ ගල් වැටිද ඇත. එවැනි ගල්වැටි සෑදීමෙන් පස සෝදයාම වලකී. ගසා විද්‍යාත්මක සංරක්ෂණය කළ හැක්කේ කන්නෙන් කන්නට අස්වද්දනු ලබන බෝග වර්ග මාරු කිරීමෙනි. පස සාරවත් වීමට නයිට්‍රජන් (N₂) අවශ්‍යය. බෝවී, මෑ යන වර්ගයක් සිටුවා ඊළඟ කන්නයේදී අල, බතල යන වර්ගයක් සිටුවිය යුතුයි. එයින් පස ආරක්ෂා වේ. පසේ සාරවත් කම ආරක්ෂා වීමට

යෙදී ඇති හොඳම මාර්ගය ස්වාභාවික ලෙස ගස් කොළන් වැඩි කිරීමයි. බෝග වර්ග වැඩිමට ගස් කොළන් කපා දැමීම නිසා පස සෝද යාමට ඉඩ ඇත. සෝද පාළුව ඇති වීමට මූලික හේතු වශාවට නුසුදුසු ඉඩම් එළිකිරීම, වැරදි ලෙස ඉඩම් භාවිතය හා ඉඩම් බැවුම හා වගා කෙරෙන බෝග අනුව පස සංරක්ෂණ මාර්ග නොයෙදීම යි. බැවුම් අධික නොයන ඉඩම් තේ, රබර්, කෝපි වැනි ස්ථිර වතු බෝග වගාවට පමණක් සුදුසු අතර එවැනි ඉඩම්වල පස සංරක්ෂණ පිළිවෙත් ක්‍රමානුකූලව යෙදීම වැදගත් කරුණකි. පස සංරක්ෂණය, ජල සංරක්ෂණය සමඟ එකටම යන්නකි. පස සංරක්ෂණ මාර්ග පිළිපැදිය හැක්කේ ඉඩමට ලැබෙන ජලය හැකි තරම් පසට උරා ගැනීමට උපකාර දෙන පරිදි ය. පසට උරාගත නොහැකි වැඩි ජලය පාලනය කර ඉඩමෙන් බැහැර කිරීම පස සංරක්ෂණය කිරීමේ දෙවන පියවරයි. සෝද පාළුවේ අවස්ථා කීපයක් ඇත. පොළවේ මතුපිට ඇති සාරවත් කළු පැහැති ඓතිහාසිකව පස “හියුමස්” ඉවත්වී යාම, මතු පිට පස සේදී ගොස් යටි පසෙහි අගල් හැරි පස් තට්ටු ඉවත්වී යාම, පස් කණ්ඩි වශයෙන් කැඩී ගිලා බැසීම, නාය යෑම් ආදී දරුණු උවදුරු වලට ඉඩම ගොදුරු වීම යනුයි. පස සංරක්ෂණය කිරීම පිළිබඳව පළමුවෙන්ම සමීක්ෂණ පිහිටුවන ලද්දේ 1930 දී ය. පස සංරක්ෂණ අංශය පිළිබඳ කායභිංශයක් ජේරාදෙණියේ පිහිටුවාගත් පසු සෝද පාළුවෙන් ඇතිවන හයානක විපත් නවතාලීමට අංක 25 දරණ පස සංරක්ෂණ ආඥාපනත 1951 දී පාර්ලිමේන්තුව සම්මත කරණු ලැබී ය. ස්වාභාවයෙන් ලැබී ඇති පසෙහි සීමෙන්ති හා හුණු සෑදීමට අවශ්‍ය පාෂාණ වර්ග සුලභව ඇත. මේ හැර අතිරේක ද්‍රව්‍ය වශයෙන් යකඩ, පස්, ඉල්මනයිට්, සිලිකා, පිහන්මැටි, මිනිරන් හා මැණික් ද ඇත. පසෙන් මෙවැනි දෑ ලැබීම නිසා ලක්දිව ආර්ථික තත්ත්වය නඟා සිටුවීමට පස් උපකාරී වේ. පස් සංරක්ෂණය කිරීමට කුට්ටි හා කොන්ට්‍රිවර් ක්‍රමයට කාණු කැපිය යුතුයි. එයින් පස සෝද පාළුවෙන් වලක්වා ගත හැක. එමෙන්ම නොයෙක් වර්ගයේ ගස් කොළන් සිටවීමෙන්ද සෝද පාළුවෙන් වලක්වා ගත හැක: තේ, රබර් වවා ඇති ඉඩම්වල නිදිකුම්බ, ගොටුකොළ, මුකුණුවැන්න, භූමෑ, සෙවන ආදිය වැවීමෙන් එසේ කර ගත හැක. රබර් වවා ඇති මාතලේ පළාතේ භූමෑ වවා ඇති බව පෙනේ. එමෙන්ම තේ වගා නුවරඑළිය වැනි පළාත්වල නොයෙක් වර්ගයේ වැල් වර්ග වගා බව පෙනේ. එයින් මතු පස සෝද පාළුවෙන් වලක්වා ගත හැක. අද ලංකාවේ අක්කර එකසිය හැට දෙලක්ෂයක් පමණ වූ පසෙන් අනුලක්ෂයක් පමණ සෝදපාළුවට භාජන වී ඇති බව පැහැදිලි කරුණකි. අපරට ආර්ථික අතින් දියුණු කිරීමටත් පෝෂ්‍ය ආහාර වර්ග ගැනීමෙන් සනීපයෙන් සිටීමටත් පස ආරක්ෂා කර ගත යුතුයි.

ස්වාභාවයෙන් අපට ලැබී ඇති ජලය ගැන බැලුවහොත් එයින්ද අපට ප්‍රයෝජන ඇති බව පෙනේ. ගොවිතැනට අභ්‍යන්තර දෑ වලට (නිවෙස්වල පානය කිරීමට) ජල විදුලි කර්මාන්ත වලට හා ගමනා ගමනටය (රථවාහන වලට) ජලය උපකාරී වේ. ලංකාව ගොවිතැනින් යැපෙන රටකි. ජනතාවගේ මූලික ආහාරය උපදවන වී වගාවට ජලය අතිශය උපකාරී වේ. අපට වර්ෂාවෙන් ලැබෙන

ජලය බිඳකුදු මුහුදට යා නොදී ආරක්ෂා කර ගත හොත් අපට කිසිම අපහසුවක් නැතිව නිසිකල ගොවිතැන් කළ හැක. වියලි ප්‍රදේශයේ වැව් අමුණු බැඳ ජලය රඳවා ගන්නේ ඒ නිසා ය. සෑම කායභීයකටම ජලය අවශ්‍ය බව අප පියවි ඇසට දක්නට ලැබෙන්නකි. සාමාන්‍යයෙන් නිවෙස්වල සිදුවෙන සෑම කායභීයකටම ජලය අවශ්‍ය ය. මිනිසාගේ ජීවිතය රඳා පවත්නේත් ජලය මතය යනු ඇදහිය හැක්කකි. වටවල, ලක්ෂපාන ආදී ජල විදුලි කර්මාන්ත වලටද ජලය අවශ්‍ය ය. ජල විදුලි කර්මාන්තවල ජලය හිඟවූ විට ක්‍රියා විරහිත වෙන බව අප ඇසින් දුටු දෙයකි. රථවාහන වලටද ජලය අවශ්‍යයයි. ඒවාද ජලය හිඟවූ විට සිටි තැනම ක්‍රියා විරහිත වන බව කීම මුසාවක් නොවේ. ගොවිතැනට විශාල ජලස්කන්ධයක් අවශ්‍ය නිසා වර්ෂාවෙන් ලැබෙන ජලය බිඳකුදු අපතේ නැර හැකි පිළිවෙලකින් රඳවා ගත යුතුය. එයින් නිසි කල කුඹුරු අස්වද්ද ගත හැක. මෙතැන් බලන කල සෑම කායභීයකටම ජලය අවශ්‍ය බව පෙනේ.

ස්වභාව ධර්මයෙන් අපට ලැබී ඇති තෙවැනි දයාදය වෘක්ෂලතායි. එය කැලෑ සහ බෝග වශයෙන් කොටස් දෙකකට බෙදිය හැකිය. ආහාර, මුදල් (අලෙවි කිරීමෙන්) දූව සහ දර හා පස සංරක්ෂණය කිරීමට සහ සාරවත් කිරීමට වෘක්ෂලතා උපකාරී වේ. ලංකාවේ වනාන්තර අතුරින් ඉතා විශාල වනාන්තරය නම් වියළි ප්‍රදේශයේ පිහිටි නිවර්තන වනාන්තර යයි. මේ වනාන්තරයෙහි ඇති ගස් අතුරෙන් බුරුත, කලුවර, පලු, හල්මිල්ල, මිල්ල, වේවරන හා මැදිරිය යන ගස් අගනා ඒවා ය. වෙන නොයෙක් වර්ගයෙන් ගස් ඇතත් ලී දඬු උපදවන ගස් ඇත්තේ ස්වල්පයකි. බිත්තැන්නේ හා නැගෙනහිර පළාතේ තිබෙන හොඳ කැලෑවල බුරුත, හල්මිල්ල, කළුවර යන ගස් දක්නට ඇත. මේවා ලංකාවේ ඇති වටිනා ගස් වන අතර තවත් ප්‍රයෝජන වන ගස් වර්ග ඇත. ලුහු මීදෙල්ල ආදී වඩා ශක්ති නැති ලී වලින් තේ පෙට්ටි, ගිනි පෙට්ටි ආදී සැහැල්ලු දෑ නිපදවිය හැක. එමෙන්ම සමහර වෘක්ෂලතා ආහාරයටද ගනු ලැබේ. වටිනා ගස් වර්ග වලින් දූව කපා අලෙවි කිරීමෙන් මුදල් රාශියක් ද ගරාගත හැක. පස සංරක්ෂණය කිරීම හා සාරවත් කිරීම වෘක්ෂලතාවලින් ඇති තවත් ප්‍රයෝජන යකි. සෝද පාළුවෙන් හානි පැමිණෙන විට නොයෙක් වර්ගයෙන් ගස් කොළන් සිටුවීමෙන් එය වළක්වා ගත හැක. පස සංරක්ෂණය, ජල සංරක්ෂණය හා වෘක්ෂලතා සංරක්ෂණය හැම විටම ඒකාබද්ධව යන බව පැහැදිලි කාරණයකි. මෙතැන් බලන කල වෘක්ෂලතා වලින්ද, අපට විශාල ප්‍රයෝජන ඇති බව පෙනේ.

වන සතුන්ද අපට ස්වභාව ධර්මයාගෙන් ලැබී ඇති අගනා දයාදයකි. අධ්‍යාපනයට (විද්‍යා) අලංකාරය (ඇතිකිරීම) රටේ සංස්කෘතිය හා සහායවිය රැක ගැනීමට වන සතුන් උපකාරී වේ. විද්‍යා අංශයෙන් උගන්නා අයට සතුන් අතපත ගා බැලීමෙන් තම දැනුම පුළුල් කර ගත හැක. නොයෙක් වර්ගයේ සතුන් ඇති කිරීමෙන් අලංකාරය ඇති වෙනවා මෙන්ම විනෝදශ්වාදයක්ද ලැබේ. මොනර හා පක්ෂි වර්ගයේ නොයෙකුත් සතුන් හා අවිභිංසක ලා ගණයේ සැලකෙන සා, මුව ආදී සතුන්ද ඇති කිරීමෙන් බොහෝ දෙනෙක් නොයෙක් විදියේ ආශ්වාදයන් ලබා ගනී. ලංකාවේ ප්‍රසිද්ධ අභය භූමි දෙකක් ඇත. නම් වශයෙන් යාල අභය භූමිය, විල්පත්තු අභය භූමිය නම්. ඒවායේ

කිසිම සතෙකුට වෙඩි තැබීම තහනම් ය. මෙවැනි අභය භූමි ඇති කිරීමෙන් ලංකාවේ වන සතුන් බොහෝ කොටසක් ආරක්ෂා වේ. වනයේ වෙසෙන ඇතුන්ගේ දල විකිණීමෙන් මුදල් උපයා ගත හැකි බව පෙනේ. ඒවා වටිනාකම අතින් විශාල ය. මෙසේ බලන කල පස, වාක්ෂලතා, ජලය, මෙන්ම වන සතුන්ද ඉතාමත් ප්‍රයෝජන බව කියත හැක.

අවසාන වශයෙන් සොබා දම් දිනිතියගෙන් අපට ලැබී ඇති පස්වන දයාදය මත්ස්‍යයන්ය. මේ මත්ස්‍යයන් ප්‍රයෝජන වන්නේ කෑමට හා අලංකාරයටය. කරදිය මාළු ලබා ගැනීමට දුෂ්කර අවස්ථාවන්හිදී අපට පහසුවෙන්ම මිරිදිය මසුන් ලබා ගත හැක. “මාළු කෑමෙන් මොළය දියුණු වේ” යනු එක් කියමනකි. කෙසේ හෝ පෝෂ්‍යදායී මාළු අනුභවයෙන් අප නිරෝගී ශක්තිමත් මිනිසුන් කොටසක් විය හැක. කෑම සඳහා මසුන් ඇල්ලීමට අද ධීවර කර්මාන්තයද ඇති කර ඇත. ඩයිනමයිට් ආදී විනාශයෙන් මිරිදිය මාළුන් බේරා ගත යුතුයි. පුරාණ කාලයේ මසුන් මැරීම කරන ලද්දේ මුහුදුබඩ වාසය කළ මසුන් මරන්නන් ගේ ආහාරය සඳහා ය. එහෙත් අද නිරිත දිග වෙරළ බඩ මාළු බිම් වලින් ලැබෙන මාළු ලංකාවේ නිරිත දිග ප්‍රදේශයෙහිම අලෙවි වන නිසා මසුන් මැරීම පාරිභෝග ව්‍යාපාරයකට වඩා වෙළඳ ව්‍යාපාරයක් වී තිබේ. ලංකාව වටේට නොගැඹුරු ජලයේ මාළු ඇත. හැතැප්ම පහේ සිට දහය දක්වා කොටසක මාළුන් ඇති බව සොයා ගෙන තිබේ. ධීවර කර්මාන්තය අද වඩා නොදියුණු නිසා පිටරටින් පවා මාළු ගෙන්වන්නට සිදුවී ඇත. අද තිබෙන තත්ත්වයට වඩා දියුණු කළොත් පිටරටින් ගෙන්වන මාළු ප්‍රමාණය සම්පූර්ණයෙන්ම නැති කළ හැකිය. මෙසේ බලන කල ස්වභාව ධර්මයාගෙන් ලැබී ඇති අගනා දයාද වූ පස, ජලය, වාක්ෂලතා, වනසතුන් හා මත්ස්‍යයන්ද මිනිසාගේ ජීවනෝපායට බෙහෙවින් උපකාරී ජන බව කීම බොරුවක් නොවේ.

